

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

<p>SZERKESZTŐSÉG, hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő: Füvészkert-utca 1079.</p>	<p>Megjelen hetenként egyszer, szombaton, egy iven. Előfizetési ár egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt; 200 szóig 2 frt; a másodszori hirdetésnél 100 szóig 80 kr; harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.</p>	<p>KIADÓ HIVATAL, hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden küldemény intézendő: Főiskola, háznagyi hivatal.</p>
--	--	---

Tartalom. Püspök-üdvözlő beszéd. Szabó János. — Közyeink. Püspök-avatás s egyházkerületi közgyűlés Debreczenben. — Nekrologok. Lengyel Pál. Berey Józseftől. — Barna Zsigmond. Márk Ferencztől. — Különfélék. — Hirdetések.

Püspök-üdvözlő beszéd.*)

Főtiszteletű Püspök Ur!

Az ünnepélyes eskü után, melyben Főtiszteletűséged magát, püspöki tisztje teljesítésére, az Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság egy örök Isten előtt, ez egyházkerületnek felajánlotta, elkötelezte, s mely esküt, annak különben is megszentelt útján, szíveink áldó dobbanásaival kísértünk, — tisztelettel és bizalommal hallottuk és fogadtuk Főtiszteletűséged első püspöki nyilatkozatát, — s az abban kifejezett érzések és gondolatok életforrásából, a mi nagy veszteségünk gyászos éjszakája után, egy feltámadt új nap első sugarainak fényét és melegét éreztük szívünkre, lelkünkre szállani.

Nem lehet azért másként, hanem hogy a legelső sugarak harmatgyöngyöket is találtak, a mi nagy veszteségünk éjjelének emlékgöngyeitől ragyogó szemekben, — s nem lehet másként, hanem hogy ez ünnepélyes alkalommal, új napunk e reggelén, a meg nem szűnő tisztelet, hála indulatából, s a munkás emlékezet lelkéből áldjuk — Főtiszteletűségeddel együttesen b. e. püspökünk, Révész Bálint nagy nevét, ki szavainak, tetteinek, életének, egyéniségének hatásával szívünkhöz, lelkünkhöz volt forrva, — s ki nem csak egyházkerületünknek, de egyetemes magyar prot. egyházunknak is áldó világossága, nemes dicsekedése volt.

Igen, áldjuk őt még poraiban is! — És most, miután életének áldásait nálunk hagyott letéteményként örizzük,

*) Mondatott főt. Kiss Áron úrnak 1892. május 17-én történt püspökké avatása alkalmával a debreczeni nagytemplomban.

hogy tovább is éljenek azok mi bennünk s terjedjenek általunk, a nekünk adott talentumok és alkalmak szerint, mindazok között, kik nagy felelősséggel gondjainkra bízva vannak, — és midőn ily módon megvigasztalódva letöröljük könyveinket, — fogadja főt. Püspök úr, e dicsőült férfiú püspöki örökében, fogadja munkatársainak, az esperesi kar tagjainak, a tisztelet és bizalom forrásából eredő, általam tolmácsolt őszinte üdvözlését!

Sokszor tapasztalta Főtiszteletűséged, hosszú életének folyamán a közügyben működő férfiú ama legszebb boldogságát, midőn t. i. látnia adatott, hogy működése, életének elkötelezése, jelentősége, az általa elért sikerek lépcsőin fokról-fokra emelkedik; — de sohasem tapasztalta azt oly mértékben, sohasem érezte oly ünnepélyes hangulatban, mint épen ma, midőn egyházkerülete bizalmának karjain, a prot. lelkipásztor által elérhető legnagyobb megtiszteltetés és megbízatás magaslatára emeltetett.

És most e magaslatról, szíve, lelke legünnepélyesebb hangulatában, örömmel, hálával tekinthet vissza hosszú életének multjára, melyben a csaknem félszázados lelkipásztori s 32 éves esperesi élet vetésének és áldásának számai gyökereznek, hogy azokból, a legszebb öröm mellett, reményt, bizalmat és erőt vehessen folyvást még ma is. — S ez áldott multról, a jelenben tisztelettel tekinthet Főtiszteletűséged egy püspöki székre, mely számos nagy elődök neveivel van tiszteletre hívóan s valódi méltóságot jelentve a történelembe beírva, s ilyenül van — immár mint Főtiszteletűséged öröksége — a jövőre előjegyezve. S ez elhivatás nagyságának tudatában tekint Főtiszteletűséged a jövőbe, dicsó feladata magaslatáról, melyen a működésnek új meg új vidékei, — itt mélység, hogy a lent levőket fölemelje, — ott magasság, hogy oda is elvigye egyházunk és vallásunk, erkölcsi és értelmi tökéletesedésünk életerejének kincseit, — igen, új meg új világok tárulnak fel Főtiszteletűségednek szélesebbé vált látóköre előtt,

mindenütt hallva az apostoli buzgóság, lelkesedés és önbírálat eme szózatát: nem hogy immár elértem volna a célt, de igyekezem annak elérésén! Fil. 3, 12.

Mi legyen a cél, nem ismételjük, — élénk tárta azt Főtiszteletűséged, egyházkerületéhez s e gyülekezethez intézett nyilatkozatában. Nagy és dicső feladat s kétségkívül nem könnyű annak betöltése! De nincs Főtiszteletűségednek semmi kétsége a felől, hogy az az Isten, ki Főtiszteletűségedet, hosszú, munkás életének maradandó alkotásaiban, az ő kegyelmének és gondviselésének erejével kísérte, s oly sok tapasztalással, oly sok tanulsággal, az életnek sok nehéz próbái között is oly sok remény valósulásával megáldotta — vele van és vele marad ezen felsőbb elhívásában is! És vele vannak a hű munkatársak. Nem csak azokról szólok, kik most Főtiszteletűséged környezetében vagyunk; azokra is gondolok, kik bár testileg nincsenek már közöttünk, — de a mieink ma is, — s mieink maradnak folyvást, csak mi el ne veszítsük őket! A közeli és régebbi időben oly sokan elköltöztek már azok közül, kikkel Főtiszteletűséged együtt építette Isten országát, — ezek is vele vannak és vele lesznek szellemük erejével, mert az elköltözött hívekre, azok hűségére, szeretetére, áldozatkészségére való munkás emlékezésnek minden mozanata, egy-egy tápláléka a bizalom, a hűség, az erő forrásának! — és vele lesznek ezek a sikernek nem egy áldásában, melynek magvait ők hintették el, de aratását meg nem érték, ama, rajtuk is sok részben beteljesülő szavak szerint: más a magvető és más az arató (Ján. 4, 37.).

Mi pedig Főtiszteletűséged Apollósai, bár tudjuk, hogy sem a ki plántál, valami, sem a ki öntöz, hanem Isten az, a ki előmenetelt ad (1 Kor. 3, 7.), tudjuk azt is, hogy az aratásra való gabona sok (Máté 9, 37.), s a mely szolgálatot vettünk, azt be kell töltenünk (Koloss. 4, 17.); tudjuk ezt, s épen ezért különösebben elkötelezve érezzük magunkat, kivált a jelenvaló világban, melyben a külsőségek sokféle alakjai és ragyogásai között, — vagy a világi érdekek hatalmas befolyása miatt sokszor oly nehéz felösmerni s még nehezebb megnyerni a lelkeket, mert a világnak fiaai eszesebbek a világosság fiaínál (Luk. 16, 8.), — igen, a jelenvaló világban, mely sokszor veszendőkért küzdve, nem tud, nem akar, vagy elfelejt kincseket gyűjteni az örökkévalóságra (Mt. 6, 20.), mert a hol van az ő kincse, ott van az ő szíve is (Máté 6, 21.), — úgy hogy a mai korról való haladás térein sokszor az anyagiságnak oly sivatagára vetődik az ember, melyen csak itt-ott tűnik fel a vallás-erkölcsi, egyházi és iskolai intézetek evangyéliumi hatásának egy-egy viruló oáza, hogy azokon a krisztusi hit, szeretet és remény által megszentelt lélek megnyugtató üdülést találhasson s a helyzet javulása iránt reményt meríthessen! — Tudjuk, hogy sok lelkeket mi tőlünk is számon kér az Ur! — mert első sorban mi reánk tartozik ama krisztusi elkötelezés: úgy fényljék a ti világosságotok, hogy mások is látván a ti jó cselekedeteiteket, dicsőítsék Istent, a meny-

nyei Atyát (Máté 5, 16.), s első sorban nekünk kell értenünk ama krisztusi kijelentésről: a só, ha megízetlenül, nem egyébre való, hanem hogy kivettessék (Mt. 5, 13.)! Épen ezért egy egész élet odaadó munkásságát, a mindenestől fogva való példaadást kívánja tőlünk a mi tisztünk betöltése; — nem végeztünk el azért magunkban egyebet, hanem hogy mindenekben úgy viseljük magunkat, mint Istennek szolgálói (2 Kor. 6, 4.): mert senki sem szolgálhat két Urnak (Lukács 16, 13.), s Istennek kell inkább engedelmeskedni, hogy nem mint az embereknek (Csel. 5, 29.)!

E nyilatkozatunkat, ez elhatározásunkat fogadja Főtiszteletűséged, a vezér, szeretettel, bizalommal, fogadja tőlünk a küzdő anyaszentegyház egyik táborkarának tagjaitól, ama meggyőződésünkből, s ama mindenekfeletti elhívásunk tudatából eredetten, hogy nekünk mindnyájunknak, az igazságot követvén szeretetben, mindenestől fogva növekednünk kell abban, a ki fő, t. i. a Krisztusban (Ef. 4, 15.), — s hogy mi sem Páléi, sem Apollóséi, sem Kéfáséi nem vagyunk, hanem vagyunk a Krisztuséi, mert a Krisztus nem részre osztatott (1 Kor. 1, 12.); mert csak így lesz lehetséges, hogy az apostol példája szerint: mindenektől szabadosok levén, magunkat mindeneknek szolgálókká tegyük, hogy többeket nyerhettünk meg, s hogy mindeneknek minden legyünk s ezt míveljük az evangyéliomért, hogy az evangyéliomban a hallgatókkal együtt részünk legyen (1 Kor. 9, 19—23.). — Igen, hogy mindeneknek minden legyünk! — nem a megbízhatlan jellem szégyenítő ingadozásának értelmében, hanem hogy szétáradjon rólunk és általunk az evangyéliomi közszellemnek egyesítő, egyedül elevenítő s mindeneket átható áldása, mely közszellemnek ápolása és ereje nélkül nem lenne egyetemes értékű testületi életünk, e nélkül pedig minden szervezkedésünk és intézkedésünk nem az egyetemes célnak lenne isteni szolgálója, hanem egyes részletek vagy szövetkezetek önző érdekeinek eszközévé fogna lealacsonyulni! Óh védjen és óvjon minket ettől az Isten! — védjen, óvjon a valódi bölcseségnek, az egyház iránti igaz hűségnek szelleme! mert különben ajkainkra kellene vennünk, vagy vádként kellene hallanunk a próféta ama panaszát: hiába munkálkodtam! (És. 49, 4.), és pedig a próféta öntudatának eme vigasztalása nélkül: mindazáltal az én ítéletem az Ur előtt vagyom, és az én munkám az én Istenemnél (És. 49, 4.).

Ime, kitártuk Főtiszteletűséged előtt szívünket, lelkünket; óh szálljon ez érzésekre, elhatározásokra és törekvésekre Istennek áldása, hogy egygyé forrjon lelkünkkel és életet nyerjen általunk az Ur egyik prófétájának eme jövendölése: a te kőfalaidra, óh Jéruzsálem, őrizőket állatok, kik meg ne szünjenek, mígnem Jéruzsálemet dicséretessé teszi e földön (És. 62, 6. 7.). Igen, őrizőket, kik építsék azt az evangyéliom szellemében; őrizzék, védjék minden ellenségtől, — őrizzék, védjék, oltalmazzák még önmagukat is, nehogy az őrizőkön a gyarlóság erőt vévén, ők magok legyenek Jéruzsálem ellenségei; — és legyen dicséretessé a mi nagy Jéruzsálemünk, az egyetemes ref. egyház, az evangyéliomi szellemű haladás, műveltség s a vallás-erkölcsi élet tökéletesedése által, — és

légyen dicséretessé a mi közelebbi Jéruzsálemünk, ez egyházkerület, mely évtizedeken át tiszteletre és követésre méltóan, sokszor vezérként töltötte be helyét az egésznek áldó életében!

Legyen, óh legyen Isten áldása ez elhivatásunkon! Legyen Isten áldása Főtiszteletűséged vezérletén! hogy számos éveken át munkálhassa szeretett anyaszentegyházunk s iskoláink építését, — s legszebb jutalmául, mennél több lélek evangyéliumi hite, mennél több szív krisztusi szeretete, mennél több élet evangyéliumi míveltsége hirdethesse Főtiszteletűséged messze terjedő élete folyamán, s nemzetségről-nemzetségre, püspöksége megáldottságát!

Áldjon meg tégedet az Ur és őrizzen meg tégedet! Fordítsa az Ur az ő orczáját mi reánk, és adjon békességet minékünk (4 Móz. 6, 24. 26.): a Krisztus céljaiért a Krisztus szellemében való munkálkodás öntudatának igaz békességét!!

Szabó János,
esperes.

Közügyeink.

Püspök-avatás s egyházkerületi közgyűlés Debreczenben.

(Folytatás.)

Lapunk mult számában térszűke miatt csak épen megemlíthettük, hogy a püspök-avatás szép ünnepélyének elvégződése után az egyházker. közgyűlési teremben tisztelgő küldöttségek jelentek meg a főt. püspök úr előtt. Most följegyezzük e mozzanatot is részletesebben. Első sorban az egyházker. közgyűlés tagjai tisztelgtek. A küldöttséget Vályi János főgondnok vezette, röviden üdvözlővén a püspököt. A püspök úr szintén röviden válaszolt, többek között mondván: „Ugy áldjon meg engem az Isten, a mint teljesítem kötelességemet“. Ezután az ág. evang. testvéregyház küldöttsége járult a püspök elé, vezetve Prónay Dezső báró felügyelő által. Prónay szép beszédére a püspök ékes szavakkal válaszolt. Az erdélyi, dunamelléki, dunántúli és tiszáninneri egyházkerületek nevében (összefoglalva) Kun Bertalan tiszáninneri püspök üdvözlölte őt. A debreczeni egyházmegyét Dávidházy János esperes, a szatmári egyházmegyét Isaák Dezső egyházmegyei főgondnok (a püspök sírt, midőn volt egyházmegyeje járult eléje), a felső-szabolcsi egyházmegyét Lukács Ödön esperes, a többi egyházmegyét együttesen Peterdy Károly esperes vezette. — Tisztelgtek továbbá: Hajdúmege tisztikara, élén gróf Degenfeld József főispánnal; Debreczen város hatósága Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterrel; a debreczeni ág. evang. egyház küldöttsége Materny Lajos lelkeszszel; az államvasútak üzletvezetősége Sághy Gyula vezérfelügyelővel; a kereskedelmi és iparkamara Sesztina Lajossal; a kereskedő társulat Zádor Lajossal; a budai ref. egyház küldöttei Kasits Péter honvédelmi miniszteri osztálytanácsossal; a karczagi, szentesi, nyiregyházi egyházközségek; a tiszántúli ev. ref. tanítói testület képviselői; a debreczeni ev. ref. főiskola tanári kara testületileg, az egyházkerület többi középiskolái tanári karainak küldötteivel együtt, s legvégül a kollégiumi ifjúság. A tisztelgések 2 órakor értek véget.

A tulajdonképeni közgyűlés május 18-án kezdődött. Az elnöki széket az újonnan beigtatott Kiss Áron püspök és Vályi János főgondnok foglalták el. Jelenvolt Tisza Kálmán is. Elnök megnyitván a közgyűlést, igazolták az egyes egyházmegyéből megjelent képviselőket; aztán megválasztották a különböző küldöttségeket.

Tóth Sámuel főjegyző bemutatja a konvent jegyzőkönyvét tudomásvétel végett, és bejelenti azt is, hogy a konvent május 23-ára van összehívva.

Konventi képviselőkké megválasztottak szavazás útján a világi részről: Isaák Dezső 64, Horthy István 57, Degenfeld József gróf 59 és György Endre 48 szavazattal. Egyházi részről: Szeremlei József 57, Tóth Sámuel 57, Széll Kálmán 58 és Szabó János 52 szavazattal. Póttagok lettek: Szeremley Sámuel 57, Tisza István 52, Kiss Albert 54, Kovács Ferencz 46 szavazattal. Az összeszámolás 11 óráig igénybe vette a közgyűlést.

Olvastatott az egyházker. pénztárnok jelentése, melyszerint a zsinati költségek a két év alatt 14,413 forintot tettek ki, holott az összes előirányzat 15 ezer forint, és a majd novemberben tartandó üléssel felmegy 20 ezer frtra is a költség, és ennek fedezésére minden lélekszám után egy krajczárt kell fizetni. A pénztárnok előterjesztést tesz a különböző fizetési kulcsokra nézve. Kéri továbbá, hogy a zsinati költség ne a régi számítás, hanem a jelenlegi lélekszám szerint vettessék ki. Ezt az előterjesztést elfogadták.

Bold. Révész Bálint özvegyének a közgyűlés 500 frt évi kegydíjat szavazott meg ideiglenesen. Ezzel kapcsolatosan a kiküldött bizottság jelentést tett bold. Révész Bálint emlékének megörökítéséről. A bizottság szerint az egyházak felhívandók lennének, hogy adakozzanak s a pénzt küldjék be a püspöki hivatalba. Ha a pénz együtt lesz, új bizottság küldetnék ki a megörökítés mikéntjének megállapítására. Addig azonban az egyházkerület a saját pénzéből lefesteti Révész Bálint arczképét. A kérdéshez Tisza Kálmán szolt, elfogadván az indítványt, és azt kérte, hogy első rendű művészt bízzanak meg a festéssel. Azt, hogy emlékszóbor vagy alapítvány tétesék-e, ő is későbbre hagyná. Erre a bizottság előterjesztését elfogadták és az arczkép lefestésével az elnökség bízott meg.

Elnök előterjesztette, hogy Kiss Áron püspöknek, mint helyettes püspöknek, kiadásai voltak, nem is számítván magát a nagy munkát. Ezt az egyházkerületnek kellene jutalmaznia. Tisza Kálmán szintén ezen a nézetten van, hanem így határozni a kérdés felett, nagyon bajos. A pénztár vizsgálásával megbízott bizottságot kellene megbízni, hogy konkrét javaslatot tegyen. Ez az indítvány elfogadtatott.

Kimondották, hogy az Andaházi intézetbe ezentúl mindig tavasszal veszik be a növendékeket.

Ezután a debreczeni főiskola ügyeinek tárgyalására került a sor, s első sorban azon nagyobb reformmunkálatok elintézésére, melyekről lapunkban már többször megemlékeztünk. A tanári karok és a tanügyi bizottság javaslatai mind elfogadtattak. Dékáni hivatal állított fel az egyházkerület úgy a theologiai, mint a jogi akadémián. A dékáni költségek egy évben 200 frtot tesznek ki. Az akadémiái igazgató fizetése pedig 300 frtról 400-ra emeltetett. A főgymnasiumban továbbá 4 parallel osztály állíttatik fel a négy alsó osztálynál, és 3 helyettes tanár alkalmaztatik. A tanítóképezdénél egy rajztanári állást szerveznek. Osterlamm Ernő tanári állomásáról lemondván, hosszú tanári pályáján szerzett érdemeit a közgyű-

lés jegyzőkönyvileg örökíti meg. Az így megüresedett Szár-tóri-tanszékre Liszka Nándor jogakadémiai tanár helyeztetik át. A gymnasiumban pedig új tanárt alkalmaznak a német és latin nyelv tanítására s a pályázat kihirdetésével az elnökség megbízatik.

Az országos zsinat felhívása folytán a debreczeni főiskolában felállítatni tervezett tanárképző és bölcsészeti fakultás ügye kiadatik a főiskola anyagi és szellemi ügyeit ellenőrző küldöttségnek azzal a felhívással, hogy a felhasználható alapok, anyagi erők kimutatásával a közgyűlésre javaslatot adjon.

Elfogadtatott azon javaslat, hogy a főiskolai helyettes és segédtanárok se hagyassák el időközben állomásukat s várják be a tanév végét. Balogh Imre ügyvéd, Szentgyörgyi Elek városi hivatalnok, özv. Révész Bálintné értékes könyveket, kéziratokat ajándékoztak a főiskolának. Széll Farkas kir. táblai tanácselnök pedig 25 éves bírói működése emlékére komáromi Csipkés Györgynek 1653-ban Leydenben kiadott eredeti peccéses doktori diplomáját ajándékozta az anyakönyvtárnak. Köszönettel fogadta a közgyűlés.

Br. Vay Miklóst a főiskolai tanári kar születése 90-ik évfordulóján üdvözölte, s kérte egyúttal, hogy a tanári olvasószobát tisztelné meg egy réz-metszetű arczképével. Az egyház nagyérdemű vezéralakja, a tisztántúli egyházkerület és kollégium volt főgondnoka a tanári kar örvendetes meglepetésére sikerült olajfestésű arczképét küldötte meg. Ezt a kedves ajándékot is bejelentették a kerületi közgyűlésnek, mely elhatározta, hogy a képet a kollégium könyvtárában a többi jelesek arczképei között helyezi el s érte köszönetét fejezi ki.

Kimondatott, hogy másnap, május 19-én megejtik a tanárválasztásokat, minélfogva a debreczeni egyház tanárválasztói holnap megjelenésre felhívatnak. Ugyanekkor Bosznay István rajztanár állandósítása iránt is intézkedni fognak.

A főiskolai tanulóknak országos vásárok alkalmával és máskor időközönként adatni szokott szünidők megszüntetésére nézve javaslattevésre a tanárkarok felhívatnak.

Hosszabb vitát keltett a kisujszállási gymnasium ügye. A kisujszállási ev. ref. egyház gymnasiumi épületét a közoktatásügyi miniszter már kétszer kifogásolta s az iskolát bezárással fenyegette meg. A fentartó testület ekkor arra a gondolatra jött, hogy évi tízezer frt államsegélyt vesz igénybe s így csonka hat osztályú gymnasiumát nyolcz osztályúvá emeli, a teljes gymnasium számára saját költségén új épületet emeltet. Az államsegély iránti kérvényét a konventhez való felterjesztés végett beterjesztette indokolással a kerülethez. A tanügyi bizottság bizonyos felvilágosítások és pótlások végett előbb a kérvényt visszaterjeszteni javasolja a kisujszállási egyházhoz, azon óhajtság hangsúlyozásával, hogy ha államsegélyt kíván is ezúttal igénybe venni, igyekezzék olyan alapot teremteni, a melynek segítségével, időmultán az államsegélyt nélkülözhesse és saját erejéből tartsa fenn középiskoláját. Olyan fényes áldozatkészségéről előnyösen ismert nagy kálvinista gyülekezet-től, a milyen a kisujszállási, méltán megvárható, hogy iskolája autonomiáját ne engedje megsemmisülni. Doroghy Lajos esperes, kisujszállási lelkész kéri kérvényüknek a konventhez való felterjesztését. Kiss Albert a tanügyi bizottság javaslatát indokolja. Dr. Tisza István a kérvénynek a kisujszállási egyházhoz való visszaküldésében késedelmet lát, mely a gymnasiumot könnyen a bezáratás veszedelmének teszi ki. Nagy elismeréssel szól a kisujszállási egyház áldozatkészségéről s kérelmét pártolja.

Benő János kisujszállási igazgató tanár azt fejtegeti, mennyire szükséges Kisujszálláson 8 osztályú gymnasium. Kiss Albert ismételt felszólalása után Horthy István heves-n.-kunsági gondnok szólott a kisujszállásiak kérelme mellett. A többség végre elhatározta, hogy az államsegély iránti kérvényt ajánlólag terjesztik a konvent elé.

Gyűlés végén titkos szavazással megválasztják a tanárválasztó küldöttség tagjait, négy egyházi és négy világi tagot, a kik következők: Dorogi Lajos, Szeremley József, Szabó János, Dávidházy János, gr. Rháday Gedeon, Horthy István, Fráter Imre és Rázsó Gyula.

Harmadik napon, jegyzőkönyv hitelesítés után világi elnök fölemlíti, hogy nem figyelmetlenség az, hogy az egyházkerület még eddig nem foglalkozott a koronázási jubileummal, de nem foglalkozott azért, mert e tekintetben a konvent fog eljárni. — Degenfeld József gróf indítványozza, hogy e tárgyban intéztessék felírat a konventhez, kinyilatkoztatván, hogy az egyházkerület a jubileumi teendők kezdeményezését a konventtől várja. Ez az indítvány elfogadtatott.

A tanügyi bizottságban két egyházi hely megüresedett. Titkos szavazattal megválasztattak, az első szavazásnál Lukács Ödön, a második szavazásnál Szabó Károly esperes ellenében Széll Kálmán esperes.

Következett a tanárválasztás, midőn a debreczeni tanárválasztó küldöttekre nézve Degenfeld József gróf sajátágosnak találja, hogy nem közgyűlési jegyzőkönyv, de önként jelentkezés alapján veszik tudomásul a debreczeni tanárválasztókat. Némethy Lajos megjegyzi, hogy ő a kérdéses jegyzőkönyvet átküldte. Kiss Albert kéri a közgyűlést, hogy ne mondjon ki ezért megrovást. Degenfeld József gróf nem akart megrovást, de az ügy olyan fontos, hogy e formahiányt fel kellett említeni.

Ezután a debreczeni egyház kiküldötteit elfogadták és felolvasták a pályázati kérvényeket, illetve az erre vonatkozó bizottsági jelentést. E szerint a tornatanári állásra folyamodtak: Sándor Albert, Kiss Béla, Hábor Sándor, Tóth Mihály (s Lónyay János, a kik közül csak Sándor Albert, Kiss Béla és Tóth Mihály ajánlhatnak. A tanártestület első helyen ez utólót ajánlja, de ha tornatanári oklevelet szerez. Második helyen Kiss Béla, harmadik helyen Sándor Albert ajánlatik. Bosznay István rajztanár egy évre hívatott meg azzal, hogy ha egy évi tapasztalat után elfogadhatóan bizonyul, megerősítetik. E megerősítés is a tanárválasztó bizottságra bízott, mely erre visszavonult, mialatt az egyházkerületi közgyűlés felfüggesztett. Megbeszélés tárgyát képezte az, hogy véglegesen válasszák-e meg a tornatanárt, holott mindenik pályázó csak algymnasiumra van képesítve. Kiss Albert azt indítványozza, hogy csak ideiglenesen válasszanak. Tüdős János gymn. igazgató felvilágosításul felemlíti, hogy Tóth kész az összes intézetekre letenni a vizsgálatot. Így hát e föltételt meg lehet szabni a pályázó beleegyezésével is. Erre a feltételt megszabták és így mentek bele a tanárválasztásba. A bizottság az eredményt következőleg tudatt: Bosznay István rajztanár állandósított. Tornatanárrá egyhangúlag Tóth Mihály választott meg a fentemlített kikötés mellett. A vidéki tanárok megerősítése után elintézték több gymnasium ügyét.

(Vége köv.)

Nekrologok.

Lengyel Pál 1844—1892.

A kis-majtényi ev. ref. egyház a nagy károlyi egyházmegyében május 5-én méltó gyászt öltött, elvesztvén tevékeny, buzgó lelkipásztorát, Lengyel Pált, ki 23 éven keresztül nemcsak lelkiismeretesen teljesítette lelkési kötelességeit, de századokra kiható eredményeket is ért el.

Életrajzi adataiból felemlítjük, hogy atyja Lengyel József szintén tisztelt lelkipásztora volt a n.-károlyi egyházmegyének, ki, habár csekély jövedelmű egyházakban szolgált, okszerű gazdálkodása és takarékosága által képes volt fiait kellő neveletésben részesíteni.

Lengyel Pál tanulmányait Sáros-Patakon és Debreczenben elvégezvén, a n.-károlyi fényes egyházban, mint segédlelkész és professor működött elismerésre méltólag, s innen választá meg a kis-majtényi egyház rendes lelkipásztorának.

Megváltatása után két évre házasságra lépett Asztalos Ilonával, Asztalos György n.-károlyi ev. ref. lelkész leányával, ki most, szeretett férje elvesztésével 21 évi boldog házasság után vette fel az özvegyi gyászfátyolt, s méltán hullatja az igaz bánat könnyeit négy gyermekével, kik közül a legnagyobb, Ilona, néhány hó óta Koricsánszky László n.-károlyi gyógyszerész neje, a többi három pedig 3—15 éves korban fosztatott meg a kenyérkereső jó apától.

Kevés lelkésznek jut oly nagy feladat, mint Lengyel Pálnak jutott, s talán még kevesebb, ki azt oly ernyedetlen szorgalommal s nagy sikerrel meg is oldja.

Községét az árvíz minden évben pusztítván, egyike volt azoknak, kik évtizedek hosszú küzdelmei után végre reá bírták a lakosságot, hogy őseik százados, megszokott lakhelyét odahagyják, s magasabb helyen, mintegy 6 kilométer távolságban, új községet alkossanak.

Az új község helyét megszerezve, mintegy 4—5 éve vette kezdetét az áttelepítés, mely az alig 400 lelket számláló kis gyülekezetre óriási teherrel nehezedett. Országos segélygyűjtés, közalapi segélyezés, de legfőképen a kevés számú egyháztalók áldozatkészsége vitte ki, hogy ma már a vidék egyik legszebb magaslatán, a híres majtényi sík mellett elterülő „messzelátó“ dombon, büszkén emelkedik ég felé a csinos új torony, mellette a kor kívánalmainak teljesen megfelelő díszes papilak és iskola. A domboldalon pedig nyilegyenes utcák két oldalán állanak a lakosok új házai.

Ez évi május elsőjén fejeztetett be teljesen a templom és torony; e napon adta át az építőmester a templom kulcsát a lelkésznek, kinek azon óhajta sem teljesülhetett, hogy az oly sok áldozattal és fáradsággal létrehozott új templomot teljesen felszerelve megláthassa. Rohamosan fejlődött betegsége, — az emberiség egyik réme, — a tüdővész, ekkor már oly erőtlenné tette, hogy a szomszédos templomig sem lehetett átvinni.

Most ott áll az új templom kies helyen, de ki azt létesítette, nem hirdethette benne az Isten ígését élőszóval.

Öt nappal élte túl alkotásainak teljes befejezését; május 5-én, 48 éves korában örökre megszűntek szenvedései.

Május 7-én délelőtt temetését jelezték az új torony régi és új harangjai, s miután a lelkési lakon a n.-károlyi ref. egyházi énekgyűlésének elhangzott, hat lelkésztársa vitte át

a halottat a templom előtti, számos koszorúkkal borított ravatalra, hol Bajza István genci lelkész tartott könyvre fakasztó szép beszédet s imádságot, a távolabbi vidékről is nagy számban megjelent közönség előtt. Majd a temetőben Tukacs Albert domahidai lelkész megható imádságának elhangzása után behantoltatott a csendes pihenésre elnyugodott lelkipásztor sírja.

Kik ismerték életében, méltán fájlalták váratlan és korai elköltözését. Szelidség és szerénység mellett oly természetes életvidámság és kedv tündöklött arcán és beszédén, mely őt mindenki előtt kedvessé, szeretetté tette. Sérteni, bántalmazni talán nem is lett volna képes. — Hivatalos teendőiben annyira lelkiismeretes volt, hogy betegsége kezdetén, orvosi tilalom dacára is többször prédikált, mely körülmény csak sietteté halálát.

Nyugodjál csendesen megdicsőült kedves halott! Itt hagyott szeretteidet vigasztalja, oltalmazza az özvegyek és árvák gondviselő Atyja!

Berey József.

Barna Zsigmond 1855—1892.

Sohasem esett ez életben nehezebben tollat venni kezembe, mint épen most. Gondolatim még e pillanatban is a frissen behantolt sírdombnál, a távoli sonkolyosi temetőben járnak-kelnek; szívem pedig fájó érzésekkel telve, s még most is vérzik az! Valami ellenállhatatlan ösztön ragadt azonban meg, s úgy érzem, hogy nekem e sorokban is el kell siratnom azt, kinek jövőjéhez a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye lelkési kara oly sok szép reményt fűzött; és a kit a kérlelhetetlen halál utóljára is elrabolt tőlünk! Mennyire féltünk pedig e pillanat bekövetkeztétől...! Hiszen napról-napra láthattuk, mint hervad, mint sorvad szemünk előtt az a természettől is már gyengének alkotott porsátor; de azért mégis mindig jól esett magunkat azzal kecsegtetnünk, hogy talán megtarthatjuk az életnek s magunknak még továbbra is őt...?! Most már fájó szívvel látjuk, hogy minden reményünk hiu, minden számításunk csalfa volt. Ő már csak emlékezetben, szívünk szeretetében a miénk. Az ő egyenes lelkisége, puritán becsületessége, páratlan igazságszeretete még életében oly erősen szívünkhöz forrasztották őt, hogy emléke onnan csak akkor szakad ki, mikor majd a keblünkben is utólsót dobban ez a szív!

Pályája e közkedvességű lelkésztársunk s jóbarátunknak olyan volt, mint a legtöbbünké. Szegény földművelő családból, sok küzdés és nélkülözésre született ott, hol a közelben a szőke Szamos nyaldossa Szatmármegyének ligetes partjait. A Gvadányi által megénekelt s híressé lett Nagy-Géc községében született a mi Barna Zsigmondunk, s e kis község elemi iskolájában szívta először szomjas lelkébe a tudomány örökbecsű kincseit. Most is folyton előttem van az az igénytelen külsejű gyermek, a ki iskolatársait oly kietesően túlszárnyalta már ekkor is, mint a Tatra legmagasabb csúcsa a Nyírség homokbuczkáit. Mint ilyen szép tehetségű ifjút vittem én be magammal a debreczeni főiskolába; annak a jó édes anyának dajkáló karjai közé, a mely oly sok szegény ifjat ápolt már híven, fentartott, kitanított gyöngéd szeretettel. Ott fejlett, nőtt fel s gyarapodott a tudományokban köz-

vetlen oldalammal mellettem. Mikor vége lett ottan-ottan a szorgalmi időszaknak, együtt méregettük végig per pedes apostolorum a Nyírség homok talaját s együtt tértünk haza a szülei házhoz: az egyik édes anyától a másikhoz. Az volt ám az igazi öröm, a mit a mi szegény szüleinél ilyenkor éreztünk. Nem is bocsátottuk addig haza a mi általános kedvencünket, „a kis Barna Zsigát“ rekreációra az épen szomszédos faluban eső szülei házhoz, míg mi előbb jól ki nem gyönyörködtünk magunkat az ifjú tanulóban, ki szellemes sziporkáival már ekkor is derült kedélyre hangolta a kis falusi társaságot. Hát még oda, haza...! Ott volt ám csak igazi öröm...! Csaknem az egész falu megmozdult, mikor a kis diák hazaérkezett a bíró uram házához (ma is közbeesülésben folytatja édes apja e hivatalt), hogy hadd hallják meg, hogy mi jót hozott nekik a nagy kolégiomból!? Valóságos ünnepnap számába ment megérkezése, s büszke volt reá kis községe, hogy ez a jeles fiú az ő falusi iskolájából került ki. Mint fog ez még az ő falujoknak becsületet szerezni, bárhova vesse is el még valaha tőlök a végzet?! És az a jó fiú meg is felelt híven a hozzá fűzött reményeknek! Mind theologiai tanpályája, mind később Nagy-Rábén eltöltött rektorsága, mind pedig Déva-Ványán, majd Mező-Gyánban folytatott káplánsága s időközi lelkészségének ideje alatt, folyton az maradt, a mi mindig is volt: őszinte, igaz és becsületes ember!

A szép reményű ifjút az 1886-ik évben a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyében fekvő sonkolyosi egyház választotta el lelkészül. Nemesak a nép, de az egyházmegye kormányzó testületének bizalma is e fontos missiói állomásra szánta őt. Szükség is volt ott reá! Egy anyagilag s erkölcsileg elzüllesztélben levő gyülekezetet talált ott, hol erős kezekkel kellett megragadni a kormányrudat. Meg is felelt a mi jó barátunk a benne helyezett bizalomnak emberül... A felsőbb hatóságok támogatásával először állami iskolát állít fel, s abba kitűnő, most is ott működő tanerőt keres; a mely iskola fontos nemzeti missiót teljesít azóta folytonosan azon a végvidéken. Majd gyülekezete anyagi ügyeit rendezte; biztos alapokra fektette. Igaz, hogy mindez nem ment csakúgy simán, minden megrázkódtatás nélkül; de hát szép énekléssel és hegedűszóban nem lehetett egy olyan deprevált gyülekezettel boldogulni. Ide erély és kitartás kellett, a mi bámulatos mérvben megvolt ama töredékeny testü lelkésztársunkban. És most... most...? midőn fáradságának méltán kiérdemelt gyümölcseit már-már leszakgatni s élvezni akarta, közbelép a kérlelhetlen halál és mindenek vége. Az ifjú lelkész megpihen az élet fáradalmaitól, megszabadul szenvedéseitől, s lefekszik pihenni, hogy ne keljen fel többé, majd csak a hívó szóra! A sok testi s lelki fájdalmak nem gyötrik őt többé; most már pihen csendesen az anyaföld kebelében. A mi sokakat közülünk megelégedetté, sőt boldoggá tesz e földi életben, az ő nemes szíve ezt sem érezhette. Az élet legkívánatosabb céljától elesve, magát talán attól mintegy készakarva elszakasztva: családot nem alkotva, oda tért meg, a hová mi is, előbb vagy utóbb, egymásután követni fogjuk. Emlékét azonban híven megőrizzük abban a szeretetben, melyet a halál sem képes kebelünkben kitépni!

Temetése május 17-én ment végbe nagy számú résztvevő közönség jelenlétében. Ott voltak a jó barátok, a vidéki lelkész- és tanulóársak, kiknek a megboldogult iránt érzett rokonszenvét kiáltóan igazolta azon gyászjelentés, melyet haláláról kiadtak. Megjelentek Belényesből: a két járásbíró,

postafőnök stb. tanújelül ama közbeesülésnek, melyben a derék lelképásztor, vallásfelekezeti különbség nélkül, mindig és mindenkitől részesült. Eljött a végtisztességtételre pár gör. kath. lelkésztárs is, hogy ők is osztozzanak a közös fájdalomban. Csak az nem lehetett ott, a ki az ő jóságos fiú szívéhez legközelebb állott: a szerető édes apa! Ő már csak másnap, elkésve érkezett meg s sírkövére borulhatott rá!

A gyászszertartást a belényesi organista-kantor, Szentjőby Szabó Kálmán nyitotta meg rövid énekekkel. Ezután lépett fel a szószékre az elhunyt egyik legjobb barátja, Győri József tárkányi lelkész s állította elénk remek beszédben a megboldogult lelkésztárs hű, találó és megindító jellemrajzát. Ő utána belényesi lelkész Sipos Imre orált, a lelkészi hivatal rögzös és mégis fenséges tulajdonságait megkapó szavakban tüntetve fel. A sírnál b.-remetei lelkész Pinczés János mondott gyönyörű imádságot, könyeket csalva mindnyájunknak szemébe.

Te pedig felejthetetlen barátunk nyugodjál csendesen! A halál nem ölheti meg a szeretetet és ez a szeretet megőrzi mindvégig a mi szíveinkben a te emlékedet!

Márk Ferencz.

Különfélék.

Olvasóinknak alig egyharmad részétől vettünk még a mai napig előfizetési díjat a folyó évre, jóllehet immár a második évnegyed derekán is túl vagyunk. A mult évről pedig folyvást igen sok hátrálék van kinn. Tisztelettel kérjük t. olvasóinkat, hogy úgy a folyó évi, mint a mult évi díjakat szíveskedjenek mielőbb beküldeni a kiadóhivatalhoz.

Ev. ref. egyházunk egyetemes konventje május 23-án kezdette meg tanácskozásait Tisza Kálmán világi s Kun Bertalan püspök egyházi elnök vezetése mellett. Az ülésen ott voltak: Szász Károly, Szász Domokos, Papp Gábor, Kiss Áron püspökök is. Az alakulás munkálatai előtt Kun Bertalan püspök imát mondott, s aztán bejelentette, hogy mivel id. Vay Miklós báró a megjelenésben akadályozva van, a világi elnöki tisztre Tisza Kálmánt, mint legidősebb főgondnokot kérte föl. Jegyzőkké, egyházi részről Tóth Sámuel és Mitrovics Gyulát, világi részről pedig Szász Bélát és György Endrét választották. Megalakultak ezután az egyes bizottságok: a közigazgatási bizottság (elnöke Vályi János), a közjogi bizottság (elnöke Karap Ferencz), az iskolaügyi bizottság (elnöke Szász Károly), a misszióügyi bizottság (elnöke Tisza Lajos gróf) s végre a tökesegélyezés ügyében szintén külön bizottság alakult, Tisza Lajos gróf elnöklete alatt. A konventi bíróság tagjait a holnapi ülés alkalmával fogják megválasztani. Tóth Sámuel jegyző bejelenti a tiszántúli egyházkerület amaz indítványát, hogy a koronázás jubileumát a ref. egyház is ünnepelje meg. Tisza Kálmán elnök javasolja, hogy a ref. egyház öszszesége részéről intéztessék felirat a királyhoz. A konvent a felirat szerkesztésével Tóth Sámuel jegyzőt bízta meg. Elfogadták idevonatkozólag Szász Károly püspöknek amaz indítványát is, hogy a koronázás évfordulójakor, juniushó 8-án, az ország minden református templomában hálaadó istentisztelet tartassék. A közalapok ügyében kiküldött végrehajtó bizottság jelentését Kovács Albert terjesztette elő. A jelentést tudomásul vették. Délután az egyes bizottságok tartanak ülést.

A gyűlés másodnapján a konventi bíróság tagjaiul megválasztották a következőket: Bánffy Dezső br., Beöthy Zsigmond, Bartha Lajos, Degenfeld József gr., Fejes István, György Endre, Karap Ferencz, Kiss Áron, Kolozsváry Sándor, Lükő Géza, Pap Gábor, Szabó János, Szász Domokos, Szilády Áron, Szilassy Aladár, Tisza Lajos gr., Tóth Sámuel, Vályi János, Véghely Dezső. A megválasztottak az esküt nyomban letették. Az országos közalap múlt évi jövedelmének miként leendő fölosztása iránt való javaslattétel céljából bizottságot küldött ki a konvent, a melynek elnöke Szász Károly püspök, előadója pedig Degenfeld József gróf volt. A fölosztásra kerülő összegek 102,094 frt 69 kr-ra rúgnak. Ebből tőkésítésre 25,395 frt 27 kr lenne fordítandó, missió czélokra 20,976 frt 74 kr, gyámintézetre 8390 frt 70 kr, egyszersmindenkori segélyekre 18,784 frt 28 kr, tőkesegélyezésre 24,277 frt 42 kr, kiegyenlítésre 4270 frt 27 kr. A konvent a fölosztásra vonatkozó eme javaslatot elfogadta s aztán nyomban tárgyalás alá vette az egyházak és lelkészek kérvényeit. Segélyezésért folyamodott 403 egyház és 254 lelkész. Az erdélyi egyházkerületből folyamodott 110 egyház és 82 lelkész, kiosztásra kerül 4300 frt. A tiszántúli egyházkerületből 131 egyház és 100 lelkész, kiosztásra kerül 6380 frt. A tiszáninneni egyházkerületből 80 egyház és 47 lelkész, kiosztásra kerül 2470 frt. A dunamelléki egyházkerületből 26 egyház és 6 lelkész, kiosztásra kerül 2830 frt. A dunántúli egyházkerületből 52 egyház és 18 lelkész, kiosztásra kerül 2280 frt. Nagyobb vitát a m.-telegdi egyház segélyezésének ügye keltett. A többség ez évre sem szavazta meg a segélyt, kimondta azonban, hogy a legközelebbi alkalommal szintén részesíteni kívánja. A konvent további tárgyalásairól, segélyezést nyert egyházközsegeink és lelkészeink neveiről jövő számunkban referálunk. Konventünk ülésai folyó hó 26-án végződtek be.

Jelentés pályaművekről. A tiszántúli ref. egyházkerület megbízásából általam közzé tett pályázati felhívás következtében a püspöki hivatalhoz beküldött gymnasiumi vallástani kézi könyveket megbíráltattam s ezek felett az egyházkerületi középiskolai felügyelő tanács a f. hó 17-én határozott. A bírálók véleménye s a felügyelő tanács határozata közelebb e lapokban fog közzététetni. Addig is tudatni kívánom, hogy a hittanra beérkezett két versenyző mű közül a jutalom a Zsid. 11, 1. jelígs munkának ítéltetett oda. Az erkölestanra egy pályamű küldetett be, s ez elfogadtatott. Az egyháztörténelmi két pályamű közül a díj a „Historia est“ stb. jelígs munkának ítéltetett oda. Az elfogadott művek jelígs levélkéi felbontatván, kitünt, hogy a két első munkát Kovács Lajos írta s Gergely Károly revideálta, az utóbbit pedig Gergely Károly szerzette s Kovács Lajos átnézte. Az el nem fogadott művek jelígs levélkéit a tanácsgyűlés felbontatlanul elégette s magokat a műveket nálam helyezte el, hogy ismeretlen szerzőik azok átvétele felől rendelkezessenek. A jutalmazott művek a bírálók észrevételei alapján ki fognak javíttatni s illetőleg át fognak dolgoztatni, hogy még e nyáron kinyomattassanak s már a legközelebbi új tanévben használatba vétethessenek. H.-M.-Vásárhely, 1892. május 23. Szeremlei Sámuel, a tiszántúli ref. egyházkerületi középiskolai tanács elnöke.

Tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesületünk elnöksége felhívást intézett magyar ev. ref. egyházunk összes középiskolai tanárkaraihoz egy országos ev. ref. tanáregyesület létesítése érdekében, kérvén az igazgatókat és tanári karokat, hogy akár indokoltan, akár az időnek rövidsége miatt legalább röviden nyilatkozzanak arról, helyeslik-e a fölvetett eszmét? És ha helyeslik, helyesnek tartják-e azt, hogy ezen országos tanáregyesület felállítása a f. é. júliushó 3-ik és 4-ik napjain tartandó szatmári évi közgyűlésén a tiszántúli ev. ref. tanáregyesületnek szóba hozassék?

Leczke-ajánlás. A heves-nagykunsági egyházmegyei ülés álnévű, kis „e“ betűs tudósítójának a discretió és indiscretió, szintügy, mint a tények valódisága tanából leczkevélt ajánlok. Noli turbare circulos meos. Vári Szabó S.

A „**Vasárnapi Ujság**“ május 22-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Klapka György“. (Arczképpel, metszette Morelli Gusztáv, és képpel: Klapka György a ravatalon, a kerepesi-úti temető halottas házában, Goró Lajostól). Régi honvédtől. — „Óda“. A magyar szabadságharcban elesett kecskeméti harcrosok emlékünnepe. Irta Torkos László. — „Leányszöktetés akadály nélkül“. Vig elbeszélés. Zöldi Mártontól. — „Baross Gábor temetése“. (7 képpel: 1. Baross szülei. 2. Baross szülőháza Pruzsinán. 3. Illava. 4. A kereskedelmi minisztérium kapuja május 11-én. 5. A gyászmenet az Erzsébet-téren. 6. A gyászmenet elindulása. 7. A gyászmenet az akadémia palotája előtt. Cserna Károly és Kimnach László rajzai és fényképek után). — „A világ végén“. Elbeszélés. (Képekkel). — „Rákóczi hamvainak megtalálása“. (Képekkel: 1. Rákóczi sírjából való ereklyék. 2. A galatai Szent-Benoit-egyház oltára, mely előtt Rákóczi hamvai nyugszanak). — „Gróf Teleki Sándor“. (Arczképpel). — Londoni divatlevél. (Divatképekkel). Aliöetől. — „A bécsi nemzetközi zene- és színművészeti kiállítás“. (Képekkel: 1. A kiállítási színház. 2. A zenecsarnok. 3. A khinai színház). — „A Vasárnapi Ujság koronázási emlékszáma“. — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi ujság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-uteza 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 1 frt 20 kr. — A „Vasárnapi Ujság“ koronázási emlékszáma. A „Vasárnapi Ujság“ június 6-iki száma a koronázásnak 25 éves évfordulója alkalmából rendkívül megnagyobbított tartalommal, teljes 4 íven fog megjelenni, a koronázásra vonatkozó számos illusztrációval, melyek jó része a koronázás alkalmával egyidejűleg készült, de még eddig nem volt közzétéve. E szám több mint 30 képpel lesz illusztrálva s e képek 16 oldalnál többet fognak betölteni, úgy hogy ez emlékszáma — egy egész terjedelmes füzet — gazdag kiállítás tekintetében is ritkítani fogja párját irodalmunkban. A „Vasárnapi Ujság“ e száma külön is kapható lesz, egy példány 40 kr-ával.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **CSIKY LAJOS.**

PÁLYÁZAT

a dunántúli ev. ref. egyházkerület pápai főiskolájának theologiai akadémiáján lemondás folytán megürült tanszékre.

E tanszékhez a gyakorlati theologiai összes tudományok, az egyházjogtan és bibliai bevezetés tan előadása van kötve, 14-ig terjedhető heti óraszámmal. A megválasztott tanár tartozik az ifjúsági istenitiszteleteket és a gyakorlati theol. seminariumot vezetni s időnkint egyik vagy másik tárgyból 1—2 óras special-collegiumot is tartani.

Évi fizetés 1400 forint, melyből 300 forint lakkér; ezenkívül az egyházkerület által megállapított feltételek mellett, 50 frtos ötödéves korpótlék, mely 300 frtig emelkedhetik.

A megválasztott tanár egy év leteltével állandósítottatik, tanszékét valamelyik szaktudománya köréből vett értekezéssel tartozik elfoglalni s a tanári nyug- és gyámintézetnek jogos és kötelezett tagja leendő.

Pályázhatnak ev. ref. lelkészi oklevéllel bíró egyének. A pályázati kérvényhez csatolandók a) keresztlevelek, b) theologiai és képesítési bizonyítványok, c) szolgálati és erkölcsi bizonyítvány azon időtől, midőn a theologiai tanfolyamot bevégezték, d) orvosi bizonyítvány a testi épség és megfelelő hangorganum igazolására. Külföldi egyetemek látogatása, nyelvismeret és irodalmi működés szintén igazolható.

A kellően felszerelt pályázati kérvények a főt. egyházkerületi közgyűléshez czímzendők, s főt. és mélt. Pap Gábor püspök úrhoz (Révkomáromba) folyó évi július hó 31-ig küldendők be.

Pápa, 1892. május hó 15.

Kiss Gábor,

a főiskolai igazgató tanács helyettes elnöke.

Magyarország legrégebb harangöntődjé

Kis-Gejőczenben (Ungmegye), posta Ungvár.

A nagytiszt. lelkész urak becses figyelmébe!

Szállítok harangokat bármily súlyban, utólagos — a harang kipróbálása utáni — fizetéssel, forgatható fa- vagy vaskoronával. Jót állok a legjobb hangképességért, tartósságért és a szállításnál történhető károkkért is. A nem tetsző harangot visszaveszem.

Öntődém, több mint egy százados fennállása óta, közmegelegedésre már nagyon sok harangot szállított, s reményem, hogy becsületes, a kor igényeinek teljesen megfelelő munkámmal a nagytiszt. lelkész urak és a t. közönség bizalmát jövőre is ki fogom érdemelni.

Kiváló tisztelettel

Egry Ferencz,

harangöntő és földbirtokos.

3—10

Pályázat helyettes tanári állomásra.

A hód-mező-vásárhelyi ev. ref. főgymnasiumban latin nyelvi és történelmi szakra egy helyettes tanári állásra pályázat hirdettetik. Fizetése 800 frt évnegyedes részletekben előre kiszolgáltató. — Tanítja az 1892—93 ik tanévben az I. és II. osztályban a latin nyelvet, a IV. és V. osztályban a történelmet, ez idő szerint hetenkint 20 órán. A pályázat egyelőre egy évre hirdettetik, de az állomás esetleg továbbra is kiterjeszhető, sőt később a rendes tanári fizetés mellett (1000 frt fizetés, 200 frt lakkér s 40 frt ötödéves pótlék) véglegesíthető is. Pályázhatnak ev. ref. vallású okleveles tanárok, vagy végzett tanárjelöltek. A pályázók kérvényeket, életkorukat, végzett tanulmányaikat, egészségi állapotukat és hadi kötelezettségeiket igazoló okmányaikat az alólírt elnökséghez a f. évi június 20-áig bezárólag nyujtsák be.

1—2

Hód-Mező-Vásárhelyen, 1892. május 23.

Az ev. ref. egyháztanács elnöksége.

A magyar irodalom legértékesebb jutalomkönyvei!!

RÁTH MÓR-nál Budapest, (Haas-palota):

Arany János halhatatlan nagy költőnek következő remek művei jelentek meg népies, *hihetetlen olcsó* kiadásokban: *Toldi. Szent László füve. Első lopás. Jóka ördöge.* Számos képpel és a költő életrajzi vázlatával. Aranyozott díszkötésben 1 példány 40 kr. 10 példány 3 frt 50 kr. 20 példány 6 frt. *Toldi.* A híres művész *Vágó* képeivel és a költő életrajzával. 20 kr. 10 példány 1 frt 80 kr. 50 példány 8 frt. *Szent László füve* képekkel 1 péld. 4 kr. 50 péld. 1 frt 50 kr. 100 péld. 3 frt. *Első lopás.* Képekkel. 1 péld. 4 kr. 50 péld. 1 frt 50 kr. 100 péld. 3 frt. *Jóka ördöge.* Képekkel. 1 péld. 4 kr. 50 péld. 1 frt 50 kr. 100 példány 3 frt.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1891. évi 26,163. sz. alatt a következő rendeletet bocsátotta ki:

Valamennyi kir. tanfelügyelőséghez és egyházi főhatósághoz.

Ráth Mór budapesti kiadó *Arany János Toldi, Szent László füve, Első lopás* és *Jóka ördöge* című költeményeiből rendkívül olcsó áron szépen illusztrált népies kiadást rendezvén, ezzel a nagy költőnek a nép és a nép gyermekei között való terjesztésre legalkalmasabb műveit még a legszegényebbek által is megszerezhetővé tette. Erről van szerenésém Czimedet oly felkéréssel értesíteni, hogy népolvasmányul kiválóan ajánlható *eme kiadványok a nép és iskolás gyermekek között való terjesztését saját hatáskörében lehetőleg előmozdítani* s azokat a nép- és ifjúsági könyvtárak számára ajánlani szíveskedjék.

A miniszter helyett: *Berzeviczy Albert*, államtitkár.

Ezen műveken kívül szinte *Ráth Mór* könyvkereskedése által a *polg. felsőbb és alsóbb, úgy népközlői* tanulók számára legalkalmasabb és legjelesebb, bárki által és bárhol hirdettet *jutalomkönyvek a nemes czél iránt való tekintetből a lehető legelőnyösebb feltételek mellett szerezhetők be, és az iskola barátjainak ily irányú adományai a legszívélyesebb támogatásban részesülnek.*